

Zdravé stárnutí mozku: Celoživotní perspektiva

NU20J-04-00022

Řešitel: doc. MUDr. Pavla Brennan Kearns, Ph.D.

Příjemce: Národní ústav duševního zdraví

Náš projekt se skládá ze dvou částí:

1. Duševní zdraví starších dospělých

Zaměřili jsme se na dlouhodobý vývoj kognitivních funkcí a depresivních příznaků u starších dospělých, včetně vlivu socioekonomických podmínek z dětství. Výsledky ukazují, že socioekonomická adverzita v dětství je spojena s vyššími depresivními příznaky ve stáří, zejména u žen, kde je hlavním zprostředkovatelem vzdělání. Identifikovali jsme čtyři trajektorie depresivních příznaků ve stáří, přičemž jedinci s rostoucími a trvale vysokými symptomy vykazovali lineární pokles kognitivních funkcí. Mezi depresí a kognitivními funkcemi existuje obousměrný vztah, kde snížení depresivních symptomů může zlepšit kognitivní výkon.

2. Biologické stárnutí mladých dospělých

Studovali jsme epigenetické stárnutí mladých dospělých z kohorty ELSPAC, narozených na jižní Moravě v letech 1991–1992. Analýzy odhalily, že věk mozku ve 25 letech koreluje s věkem mozku ve 30 letech, přičemž stres v dospělosti zrychluje stárnutí mozku. Dále jsme zjistili, že socioekonomická deprivace v raném dětství je spojena s vyššími depresivními příznaky a nižší konektivitou hipokampu. Prenatální stres může ovlivnit anatomii amygdaly, což má dlouhodobý dopad na psychické zdraví, zejména u mužů.

Tyto výsledky zdůrazňují význam časných životních podmínek a vzdělání pro dlouhodobé kognitivní a duševní zdraví.